

29-4-86

Νέος δρόμος στην Τήνο μέσω αρχαίας Ακρόπολης

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ Τι συμβαίνει άραγε στην πόλη της Τήνου; Επιστολή διαμαρτυρίας του αναγνώστη της «Κ» Κώστα Δανούση, ερευνητή της ιστορίας της νεότερης Τήνου, καταγγέλλει ότι η κατασκευή του περιφερειακού δρόμου διέρχεται μέσα από την αρχαία Ακρόπολη του νησιού, καταστρέφοντας ένα τμήμα της:

«Εδώ και πολλά χρόνια η Πόλη της Τήνου και ειδικότερα η παραλιακή ζώνη ασφυκτιά, αφού αναδέχεται την ολοένα και περισσότερο αυξημένη κυκλοφορία οχημάτων και προσεγγίσεις πλοίων. Η μόνη λύση για την αποσυμφόρμηση -η κατασκευή περιφερειακού δρόμου- για πολλά χρόνια υπονομεύτηκε από τους επιχειρηματίες της παραλιακής ζώνης, οι οποίοι επιζητούσαν πάση θυσία να αποφύγουν τη διαφυγή «πεζών και οχημάτων» και, φυσικά, «κερδών» από το ζωτικό τους χώρο. Και όλα αυτά υπό την ευλογία της Μεγαλόχαρης, η οποία, κατά τρόπον άνερμήνευτον επιδεικνύει μια ξεχωριστή εύνοια για τους κατοίκους της πόλης, αδιαφορώντας για εκείνους του υπόλοιπου νησιού.

Όταν, όμως, τελικά παρακάμφθηκαν οι αντιδράσεις, βρεθήκαμε μπροστά σε άλλο αδιέξοδο! Ο δρόμος θα έπρεπε να περάσει λίγο πιο ψηλά από το συγκρότημα της Μεγαλόχαρης. Και οι λύσεις ήταν δύο: Ή έπρεπε να διέλθει από ιδιωτική ιδιοκτησία, η οποία τελούσε και τελεί, εκτός από την ευλογία της «Αειπαρθένου», και υπό την προστασία ισχυρών τοπικών παραγόντων, ή θα έπρεπε να διέλθει μέσα από την ακρόπολη της Αρχαίας Τήνου. Και οι παράγοντες της ιεράς και θεοσεβούς κατά τα άλλα νήσου εν πλήρει ομοφωνία καταδίκασαν την Αρχαία Ακρόπολη, η οποία, ατυχώς, δεν ψηφίζει και δεν διαμαρτύρεται!

Στην αρχή δέχθηκε την επίθεση της μπουλντόζας ο ΝΑ πύργος και επειδή κάποιος «ασεβείς» διαμαρτυρήθηκαν και η αρμόδια αρχαιολόγος προσπαθεί «παντί σθένει» να κάνει τη δουλειά της, βρέθηκε η «χρυσή» λύση να καλυφθούν ένα - δυο φρεάτια του αρχαίου υδραγωγείου της Ληνοπής, έργου μοναδικού για τα κυκλαδικά δεδομένα! Όμως ο κίν-

δυνος καταστροφής της Ακρόπολης εξακολουθεί να υφίσταται και τα συμφέροντα να επιδεικνύουν επιδεικτικά τις απειλητικές διαθέσεις τους.

Ωστόσο, δεν είναι η πρώτη φορά που η αρχαία Ακρόπολη του νησιού δέχεται επιθέσεις «ευσεβών». Λίγα χρόνια πριν κάποια άλλη μπουλντόζα κατέστρεψε τμήμα του ανατολικού τείχους και ουδείς διαμαρτυρήθηκε. Πνευματικά समाτεία (εν προκειμένω η Εταιρεία Τηνιακών Μελετών), οικολογικοί και άλλοι μαζικοί φορείς, καλλιτέχνες και διανο-

Στην αεροφωτογραφία φαίνεται η αρχαία Ακρόπολη της Τήνου.

ούμενοι «σιωπούν» κάτω από την πίεση ισχυρών συμφερόντων, περιμένοντας από την αρμόδια αρχαιολόγο να φέρει ως άλλος Ατλας το βάρος της προστασίας του ιστορικού παρελθόντος του τόπου.

Σιωπούν για την αρχαία Ακρόπολη, αλλά κατά τα άλλα, όντας ευσεβέστατοι, διεκδικούν το μονοπώλιο της ευλάβειας, του «ορθοτομείν τον λόγο πάσης αληθείας»!

Η αρχαία Ακρόπολη της Τήνου εκπέμπει το ύστατο «SOS»!

Είναι έγκλημα να την αφήσουμε στη μοίρα της, στο έλεος των χωματουργικών μηχανημάτων, τη στιγμή που μπορεί να λυθεί το πρόβλημα. Δεν είναι δυνατόν μια ιδιωτική ιδιοκτησία, όσο ευλαβής και αν είναι ο ιδιοκτήτης της, να θεωρηθεί αγαθό σημαντικότερο από το ιστορικό μας παρελθόν».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2005
Αριθ. Πρωτ. 979 / Ε.Ε.

Κύριο Χρήστο Ζαχόπουλο
Γενικό Γραμματέα ΥΠΠΟ
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 22
Αθήνα

Αγαπητέ κύριε Ζαχόπουλε

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς παρακολουθεί με ανησυχία το θέμα του νέου περιφερειακού δρόμου της Τήνου. Η προοπτική να μη γίνει η παράκαμψη για να προστατευθούν και να αναδειχθούν οι αρχαιότητες, πολύτιμη μαρτυρία για την ιστορία και την τοπογραφία της αρχαίας πόλης, πιστεύουμε ότι θα βλάψει τόσο την πολιτιστική μας κληρονομιά όσο και τη σύγχρονη πόλη, που χρειάζεται τον πολιτιστικό αυτό πλούτο.

Ο Περιφερειακός Δρόμος είναι πολύ σημαντικό έργο για την Τήνο και θα λύσει πολλά προβλήματα του νησιού. Η κατασκευή του μπορεί κάλλιστα να συνδυαστεί με την ανάδειξη του αρχαίου τμήματος της πόλης δίνοντας μια μοναδική ευκαιρία ένα σύγχρονο έργο να γίνει η αιτία προστασίας και αξιοποίησης του μνημειακού πλούτου.

Παρακαλούμε να λάβετε υπόψη σας σοβαρά τις παραπάνω θέσεις μας και να αποφασίσετε για την παράκαμψη του νέου περιφερειακού δρόμου και την ταυτόχρονη ανάδειξη των αρχαιοτήτων.

Με εκτίμηση

Χάρης Καλλιγά
Πρόεδρος

Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ

✓ Κοινοποίηση
Γραμματεία ΚΑΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

19 ΙΟΥΛ 2005 13:04

ΤΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΣΑΣ : ELLINIKI ETAIREIA
Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΥ FAX ΣΑΣ : 00302103225240

ΑΡΙΘ FAX ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ
01 2108201353

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ

19 ΙΟΥΛ 13:04 00'46

ΧΡΟΝΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΘΕΣΗ ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΑΠΣΛ 01

OK

ΓΙΑ ΝΑ ΑΚΥΡΩΣΕΤΕ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ,ΠΙΕΣΤΕ 'MENU' #04.
ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΟΧΙ ΜΕ ΤΟ '+' Η '-'. *Γ. Γεωργ*

Χωρίς αρχαία δεν έχει τουρίστες

Στην Τήνο βρέθηκαν χθες ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Πολιτισμού Χρήστος Ζαχόπουλος και τα μέλη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου προκειμένου να πραγματοποιήσουν αυτοψία στις αρχαιότητες που αποκαλύφθηκαν κατά τη διάνοιξη της περιφερειακής οδού του νησιού πριν από τέσσερα χρόνια και απειλούνται με κατάχωση, όπως κατήγγειλε το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

πειλούμενης απένταξης του έργου από το Γ' ΚΠΣ λόγω καθυστερήσεων, «με το ακλόνητο επιχείρημα ότι «υπάρχουν κι άλλοι πύργοι του τείχους λίγο παραπάνω!». Το ότι θα καταστραφεί όχι μόνο ο πύργος, αλλά και το ανασκαμμένο τμήμα της αρχαίας πόλης, από το οποίο δεν υπάρχει άλλο λίγο παραπάνω, δεν αναφέρεται καν σ' αυτήν την επιχειρηματολογία», όπως τονίζει η πρόεδρος του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, Χάρης Καλλιγά. Επιπλέον, ήδη έχει δοθεί άδεια για «προσωρινή» κατάχωση ενός τμήματος της ανασκαμμένης αρχαίας πόλης, αρχικά για να διευκολύνεται η διέλευση των οχημάτων του εργοταξίου και στη

συνέχεια για να λειτουργήσει προσωρινά ο δρόμος το καλοκαίρι του 2004 και να αποφευχθεί η συμφόρηση του παραλιακού δρόμου της Τήνου. Τώρα ζητείται μόνιμη κατάχωση των αρχαίων και στο υπόλοιπο ανασκαμμένο κομμάτι, καθώς ένας ιδιώτης αρνείται να παραχωρήσει μικρό τμήμα της ιδιοκτησίας του, προκειμένου να γίνει η παράκαμψη που όριζε το υπουργείο Πολιτισμού. Έτσι απειλείται με καταστροφή ένα σημαντικό κατάλοιπο της πολιτιστικής κληρονομιάς. «Ελπίζουμε ότι το ΥΠ.ΠΟ., με υπουργό Πολιτισμού πλέον τον ίδιο τον πρωθυπουργό, δεν θα ενδώσει στην ιδιωτική ασυδοσία και θα επιμένει στην κατασκευή

της παράκαμψης, για τη σωτηρία των αρχαίων. Από πλευράς της, η τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να λύσει το πρόβλημα της επαπειλούμενης απένταξης του έργου από το Γ' ΚΠΣ. Ο περιφερειακός δρόμος αναμφίβολα είναι έργο πολύ σημαντικό για την Τήνο, αλλά εξίσου ζωτικής σημασίας είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν αφορά μόνο τους αρχαιολόγους: αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της σημερινής ζωής. Αλλωστε, σ' αυτήν δεν βασίζεται η προωθούμενη «ανάπτυξη» του νησιού, για την οποία είναι απαραίτητος ο περιφερειακός», τονίζει η κ. Χάρης Καλλιγά.

Αγκυ Συντέτα

Πρόκειται για έναν πύργο του 4ου αι. π.Χ. και μέρος του αρχαίου τείχους της Τήνου που αποκαλύφθηκαν τότε. Βέβαια, πριν προλάβει να επέμβει η ΚΑ' Εφορεία Αρχαιοτήτων, είχαν γκρεμιστεί οι ανώτεροι δόμοι ενός πύργου του τείχους, χωρίς, ευτυχώς, να καταστραφεί εντελώς το νησί. Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν και αποκάλυψαν, εκτός από το τμήμα της αρχαίας πόλης, τμήματα από τα νεκροταφεία της, που χρονολογήθηκαν στον 4ο αι. π.Χ. και στην εποχή της ρωμαϊοκρατίας. Το 2002 δόθηκε από το ΥΠ.ΠΟ. άδεια για τη συνέχιση των εργασιών στον περιφερειακό δρόμο με τον όρο να καταχωθεί το αποκαλυφθέν τμήμα του ρωμαϊκού νεκροταφείου, καθώς και το τμήμα του νεκροταφείου και της αρχαίας πόλης που δεν ανασκάφηκε, αλλά απλώς εντοπίστηκε με δοκιμαστικές τομές, και να γίνει μια παράκαμψη 300 μ. στο σημείο όπου αποκαλύφθηκε ο νοτιότερος τετράγωνος πύργος του τείχους και το τμήμα της αρχαίας πόλης, το μοναδικό γνωστό μέχρι σήμερα. Όπως καταγγέλλει η Ελληνική Εταιρεία, η τοπική αυτοδιοίκηση της Τήνου και το Πανελλήνιο Ιερό Ιδρυμα Ευαγγελιστρίας ζητούν να μη γίνει η παράκαμψη, αλλά να καταχωθεί ο πύργος και το ανασκαμμένο κομμάτι της αρχαίας πόλης, εξαπίας της επα-

Κατάχωση και στην Τήνο

ΜΕ ΙΣΧΝΗ πλειοψηφία αποφασίστηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο η κατάχωση ενός τμήματος λειψάνων της αρχαίας πόλης της Τήνου, που έχουν αποκαλυφθεί με την ευκαιρία των έργων κατασκευής της Περιφερειακής Οδού. Έχει βρεθεί ένας Πύργος του 4ου αι. π.Χ. και κατάλοιπα κατοικιών.

Η Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων θεωρεί το εύρημα σημαντικό, γιατί βρίσκεται πολύ κοντά στη Χώρα και είναι το μοναδικό απομεινάρι της αρχαίας πόλης που θα μπορούσαν να δουν οι επισκέπτες, καθώς η νέα πόλη της Τήνου έχει κτιστεί εν πολλοίς πάνω στην αρχαία, όπως είπε η ανασκαφείας Ολγα Φιλανιώτου στο ΚΑΣ, προτείνοντας να κατασκευαστεί γέφυρα πάνω από τον Πύργο, προκειμένου να σωθεί και να αναδειχθεί.

Ωστόσο, ο δήμαρχος και ο νομάρχης είχαν άλλη άποψη την οποία εξέφρασε στο Συμβούλιο ο έπαρχος Τήνου, λέγοντας πως η θέση τους είναι «υπέρ της επίχωσης των αρχαίων ώστε αυτό το έργο πνοής για το νησί να γίνει. Είκοσι δύο χρόνια προσπαθούμε να το ολοκληρώσουμε», είπε προσθέτοντας ότι ο δρόμος θα συμβάλει στην αποσυμφόρηση της κίνησης του λιμανιού. «Υπολογίζεται πως θα ελαττώσει κατά 40% τον φόρτο του παραλίας και του ιστορικού κέντρου».

Κατά τη συζήτηση έγινε σαφές ότι η περιφερειακή οδός Τήνου βρίσκεται ήδη σε λειτουργία. Στο τμήμα που έχουν βρεθεί αρχαιότητες το πλάτος του οδοστρώματος από 10 μ. περιορίζεται

στα 5-6 μ. Το ΚΑΣ είχε γνωμοδοτήσει παλαιότερα υπέρ της παράκαμψης του δρόμου σε ιδιωτικό οικόπεδο προκειμένου να διατηρηθούν ορατές και επισκέψιμες οι αρχαιότητες. Ο ιδιοκτήτης όμως, που ήταν παρών στη συνεδρίαση, είπε ότι έχει προσφύγει στο ΣτΕ με αίτημα την ακύρωση της απαλλοτρίωσης. Η απόφαση ωστόσο αναμένεται στο τέλος του χρόνου.

Ετέθη σε συζήτηση η πρόταση «προσωρινής κατάχωσης των αρχαίων». Όμως, πολλά μέλη του ΚΑΣ αντέτειναν πως ουδέποτε αρχαίο που καταχώθηκε, ξεχώθηκε και ανεδειχθη. «Πρόκειται για καταστροφή. Μην ρίχνουμε οι ίδιοι στάχτη στα μάτια μας», είπαν.

Υπέρ της σωτηρίας του Πύργου και της κατασκευής ενός τοιμεντένιου δωματίου, που θα το περιβάλλει ως κέλυφος προστασίας, ήταν η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, ενώ ο καθηγητής Π. Θέμελης πρότεινε μικρή διάνοιξη του δρόμου ώστε να παραμείνει ορατό και το αρχαίο.

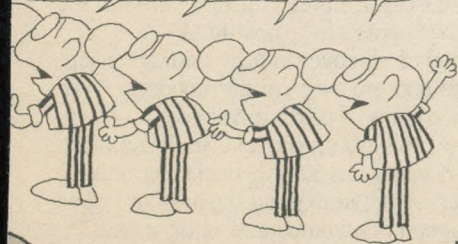
Τελικά, το ΚΑΣ αποφάσισε να εμμένει στην απαλλοτρίωση, ενώ συγχρόνως έδωσε το πράσινο φως για την προσωρινή κατάχωση του αρχαίου παρ' όλο που η αρχαιολόγος είπε ότι δεν έχει καν ολοκληρώσει την ανασκαφική της έρευνα. Ως αντίδωρο ο δήμος υποχρεούται να καθαρίσει και να αναδείξει άλλους Πύργους, απομεινάρια τειχών και κατάλοιπα της αρχαίας πόλης που έχουν βρεθεί σε διάφορα απομακρυσμένα όμως σημεία.

N.K.-P.

Ελ/πία/23-7-05

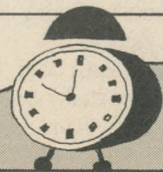

Ε-ΝΑΣ ΣΤΟ ΧΟ-ΜΑ...
ΧΙ-ΛΙΑ-ΔΕΣ ΣΤΟΝ Α-ΓΟ-ΝΑ

ΞΕΡΟΝΗΣΙΑ ΤΕΛΟΣ! ΑΥΡΙΟ 24 ΙΟΥΛΙΟΥ
ΕΟΡΤΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΡΓΕΙ ΑΚΟΜΗ! ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΠΟΛΛΕΣ ΥΠΕΡΟΡΙΕΣ

Η ΝΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΔΟΣ: ΝΕΑ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ;

«Οι ανασκαφές κατά μήκος του νέου Περιφερειακού Δρόμου της Τήνου έφεραν στο φως άγνωστα μέχρι σήμερα στοιχεία της τοπογραφίας της αρχαίας πόλης. Αποκαλύφθηκε τμήμα του αρχαίου νεκροταφείου και τμήμα του οικισμού κοντά στο τείχος. Δυστυχώς κατά τις εκσκαφές για τη διάνοιξη του Περιφερειακού γκρεμίστηκαν οι ανώτεροι δόμοι ενός πύργου του τείχους, χωρίς ευτυχώς να καταστραφεί εντελώς το μνημείο. Οι εργασίες σταμάτησαν και ακολούθησε προσεκτική ανασκαφή από την ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, με σημαντική οικονομική ενίσχυση από τη Νομαρχία Κυκλάδων.

Η αρχαία πόλη της Τήνου είναι ένα από τα μεγάλα ερωτηματικά στην ιστορία των Κυκλάδων. Οι αρχαίες πηγές μας πληροφορούν ότι είχε πολίτευμα δημοκρατικό, με Βουλή και Εκκλησία του Δήμου. Το λιμάνι της, πάνω στον εμπορικό άξονα που διέσχισε το Αιγαίο, και η ακτινοβολία του Ιερού του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης, που η ιστορία του συνδέεται άμεσα με την πόλη, χάρισαν μεγάλη ευμάρεια και κύρος στην Τήνο, έδρα, για κάποιο διάστημα, του Κοινού των Νησιωτών. Ξένοι έμποροι και τραπεζίτες εγκαταστάθηκαν εδώ και, γύρω στον 2ο αι. π.Χ., μαρτυρούνται σχέσεις της Τήνου με πόλεις της Μέσης Ανατολής και της βόρειας Αφρικής.

Ωστόσο, αν και είναι γνωστό ότι ένα μέρος της Χώρας κτίστηκε πάνω στην αρχαία πόλη και δεν είναι τυχαίο το τοπωνύμιο «Πόλες» στα ΒΔ της Ευαγγελίστριας, η έκταση και τα χρονικά όρια ζωής της πόλης αυτής, του άστεως των αρχαίων επιγραφών, είναι άγνωστα.

Πιστεύεται ότι ιδρύθηκε τον 4^ο, ή το νωρίτερο, τον 5^ο αι. π.Χ., όταν μεταφέρθηκε κοντά στη θάλασσα – για άγνωστους ακόμη λόγους – το αστικό και διοικητικό κέντρο από το Ξώμπουργο, την πόλιν των γεωμετρικών και αρχαϊκών χρόνων. Γι' αυτήν όμως την τομή στην ιστορία της Τήνου, οι αρχαιολογικές ενδείξεις είναι ελάχιστες, όπως και για την τοπογραφία της πόλης. Κάπου ανάμεσα στην εκκλησία της Ευαγγελίστριας και το Αρχαιολογικό Μουσείο εικάζεται, από επιγραφές που βρέθηκαν στη Λεωφόρο Μεγαλόχαρης, ότι βρισκόταν το διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο: το Γυμνάσιο, η Αγορά και το Πρυτανείο. Λίγο πιο πέρα ίσως ήταν το θέατρο και το ιερό του Διονύσου.

Το μοναδικό ορατό μνημείο από την αρχαία πόλη της Τήνου είναι το τείχος. Ενισχυμένο κατά διαστήματα με τετράγωνους πύργους, σχηματίζει ένα μεγάλο Π στα ΒΔ του ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας και ίσως εκτεινόταν μέχρι τη θάλασσα, αλλά στα νότια του νέου Περιφερειακού Δρόμου χάνεται κάτω από τις καλλιεργημένες αναβαθμίδες και τις νεώτερες οικοδομές. Παράλληλα σχεδόν προς αυτό, πηγάδια εξαερισμού δηλώνουν την υπόγεια πορεία του αρχαίου υδραγωγείου που μετέφερε νερό από τη Ληνοπή, ενός σημαντικού έργου που απαιτούσε σχεδιασμό, οργάνωση και συλλογική εργασία και χρονολογείται, όπως και το τείχος, στον 4ο αι. π.Χ.

Ο πύργος που βρίσκεται πάνω στην πορεία του Περιφερειακού, έχει επιμελημένη κατασκευή από λιθόπλινθους μαρμάρου και γνευσίου, με τη χαρακτηριστική λαξευτή ταινία στις γωνίες. Η κυριώτερη αποκάλυψη όμως της πρόσφατης ανασκαφής ήταν κάποιοι ορθογώνιοι χώροι, πιθανότατα ιδιωτικών κατοικιών, στην εσωτερική πλευρά της οχύρωσης. Αποκαλύφθηκε δηλαδή για πρώτη φορά ένα τμήμα της αρχαίας πόλης, συνδεδεμένο με το τείχος, σε μια έκταση που μπορεί να δώσει πολύτιμα στοιχεία για την ιστορία του νησιού. Εκτός από την άφθονη κεραμική, άλλα ευρήματα όπως ακροκέραμα διακοσμημένα με ανθέμια, χρονολογούν το σύνολο αυτό στα ελληνιστικά χρόνια (4ος-2ος αι. π.Χ.).

Οι ανασκαφές συνεχίζονται και ευχόμαστε ο δρόμος, έργο αναμφίβολα πολύτιμο για τη σημερινή Τήνο, να μη συνδεθεί με μια καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά να συμβάλει στην προστασία και την ανάδειξή της.»

Το κείμενο αυτό δημοσιεύθηκε στην Τηνιακή εφημερίδα «Οφιούσα» στο ξεκίνημα των εργασιών για την κατασκευή της Περιφερειακής Οδού της Τήνου. Σήμερα, τέσσερα χρόνια μετά, οι φόβοι για την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς δυστυχώς βγαίνουν πέρα για πέρα αληθινοί.

Η συνέχεια της ιστορίας, πολύ διδακτική, είναι η εξής:

Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν και αποκάλυψαν, εκτός από το τμήμα της αρχαίας πόλης, τμήματα από τα νεκροταφεία της, που χρονολογήθηκαν στον 4^ο αι. π.Χ. και στην εποχή της ρωμαϊοκρατίας. Το 2002 δόθηκε από το ΥΠΠΟ η άδεια για τη συνέχιση των εργασιών στο Περιφερειακό Δρόμο, με δύο όρους. Ο πρώτος όρος ήταν να καταχωθεί το αποκαλυφθέν τμήμα του ρωμαϊκού νεκροταφείου καθώς και το τμήμα του νεκροταφείου και της αρχαίας πόλης που δεν ανασκάφηκε, αλλά απλώς εντοπίστηκε με δοκιμαστικές τομές. Ο δεύτερος, να γίνει μια παράκαμψη 300 μ. στο σημείο όπου αποκαλύφθηκε ο νοτιώτερος τετράγωνος πύργος του τείχους και το τμήμα της αρχαίας πόλης, το μοναδικό γνωστό μέχρι σήμερα.

Σήμερα, δύο χρόνια αφότου δόθηκε η άδεια αυτή, ζητείται να μη γίνει η παράκαμψη, αλλά να καταχωθεί ο πύργος και το ανασκαμμένο κομμάτι της αρχαίας πόλης, εξαιτίας της επαπειλούμενης απένταξης του έργου από το Γ'ΚΠΣ λόγω καθυστερήσεων, με το ακλόνητο επιχείρημα ότι «υπάρχουν κι άλλοι πύργοι του τείχους λίγο παραπάνω»! Το ότι θα καταστραφεί όχι μόνο ο πύργος αλλά και το ανασκαμμένο τμήμα της αρχαίας πόλης, από το οποίο δεν υπάρχει άλλο λίγο παραπάνω, δεν αναφέρεται καν σ' αυτή την επιχειρηματολογία.

Δυστυχώς το ΥΠΠΟ, στην προσπάθειά του να μην έρθει σε σύγκρουση με τις απαιτήσεις της τοπικής κοινωνίας, αφενός δέχθηκε την κατάχωση αρχαίων που δεν είχαν ανασκαφεί και αφετέρου έδωσε δύο φορές μέχρι σήμερα την άδεια για «προσωρινή» κατάχωση ενός τμήματος της ανασκαμμένης αρχαίας πόλης, αρχικά για να διευκολύνεται η διέλευση των οχημάτων του εργοταξίου και στη συνέχεια για να λειτουργήσει προσωρινά ο δρόμος, το καλοκαίρι του 2004 και να αποφευχθεί η συμφόρηση του παραλιακού δρόμου της Τήνου. Επειδή όμως τρώγοντας έρχεται η όρεξη, τώρα όχι μόνο ζητείται η προσωρινή αυτή κατάχωση να γίνει μόνιμη, αλλά να επεκταθεί και στο υπόλοιπο ανασκαμμένο κομμάτι. Ο λόγος; Η άρνηση ενός (!) ιδιώτη να παραχωρήσει μικρό τμήμα της ιδιοκτησίας του, προκειμένου να γίνει η παράκαμψη που όριζε το ΥΠΠΟ.

Τώρα, πως γίνεται ένας ιδιώτης να εμποδίζει ανενόχλητος την κατασκευή ενός έργου που προβάλλεται ως έργο ζωής για την Τήνο, και μάλιστα με τμήμα την καταστροφή ενός σημαντικού καταλοίπου της πολιτιστικής κληρονομιάς, που, φυσικά, δεν είναι μόνο Τηνιακή; Το θλιβερό για τα πολιτιστικά μας πράγματα είναι ότι το αίτημα αυτό δεν προέρχεται μόνο από τις 'αρχές του τόπου', που στο κάτω κάτω ως πολιτικά πρόσωπα επιδιώκουν την ικανοποίηση κάποιων ψηφοφόρων, αλλά και από το Πανελλήνιο Ιερό Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας, το οποίο είναι κατ' εξοχήν ταγμένο στην προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κι έχει δώσει μέχρι σήμερα αξιόλογα δείγματα δραστηριότητας στον τομέα αυτόν.

Ελπίζουμε ότι το ΥΠΠΟ, με Υπουργό Πολιτισμού πλέον τον ίδιο τον Πρωθυπουργό, δεν θα ενδώσει στην ιδιωτική ασυδοσία και θα επιμείνει στην κατασκευή της παράκαμψης, για τη σωτηρία των αρχαίων. Από πλευράς της, η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να λύσει το πρόβλημα της επαπειλούμενης απένταξης του έργου από το Γ' ΚΠΣ. Ο Περιφερειακός Δρόμος αναμφίβολα είναι έργο πολύ σημαντικό για την Τήνο, αλλά εξίσου ζωτικής σημασίας είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν αφορά μόνο τους αρχαιολόγους: αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της σημερινής ζωής. Άλλωστε, σ' αυτήν δεν βασίζεται η προωθούμενη 'ανάπτυξη' του νησιού, για την οποία είναι απαραίτητος ο Περιφερειακός;

Οι ανασκαφές συνεχίζονται και ευχόμαστε ο δρόμος, έργο αναμφίβολα πολύτιμο για τη σημερινή Τήνο, να μη συνδεθεί με μια καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά να συμβάλει στην προστασία και την ανάδειξή της.»

Το κείμενο αυτό δημοσιεύθηκε στην Τηνιακή εφημερίδα «Οφιούσα» στο ξεκίνημα των εργασιών για την κατασκευή της Περιφερειακής Οδού της Τήνου. Σήμερα, τέσσερα χρόνια μετά, οι φόβοι για την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς δυστυχώς βγαίνουν πέρα για πέρα αληθινοί.

Η συνέχεια της ιστορίας, πολύ διδακτική, είναι η εξής:

Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν και αποκάλυψαν, εκτός από το τμήμα της αρχαίας πόλης, τμήματα από τα νεκροταφεία της, που χρονολογήθηκαν στον 4^ο αι. π.Χ. και στην εποχή της ρωμαιοκρατίας. Το 2002 δόθηκε από το ΥΠΠΟ η άδεια για τη συνέχιση των εργασιών στο Περιφερειακό Δρόμο, με δύο όρους. Ο πρώτος όρος ήταν να καταχωθεί το αποκαλυφθέν τμήμα του ρωμαϊκού νεκροταφείου καθώς και το τμήμα του νεκροταφείου και της αρχαίας πόλης που δεν ανασκάφηκε, αλλά απλώς εντοπίστηκε με δοκιμαστικές τομές. Ο δεύτερος, να γίνει μια παράκαμψη 300 μ. στο σημείο όπου αποκαλύφθηκε ο νοτιότερος τετράγωνος πύργος του τείχους και το τμήμα της αρχαίας πόλης, το μοναδικό γνωστό μέχρι σήμερα.

Σήμερα, δύο χρόνια αφότου δόθηκε η άδεια αυτή, Δυστυχώς το ΥΠΠΟ, στην προσπάθειά του να μην έρθει σε σύγκρουση με τις απαιτήσεις της τοπικής κοινωνίας, αφενός δέχθηκε την κατάχωση αρχαίων που δεν είχαν ανασκαφεί και αφετέρου έδωσε δύο φορές μέχρι σήμερα την άδεια για «προσωρινή» κατάχωση ενός τμήματος της ανασκαμμένης αρχαίας πόλης, αρχικά για να διευκολύνεται η διέλευση των οχημάτων του εργοταξίου και στη συνέχεια για να λειτουργήσει προσωρινά ο δρόμος, το καλοκαίρι του 2004 και να αποφευχθεί η συμφόρηση του παραλιακού δρόμου της Τήνου. Επειδή όμως τρώγοντας έρχεται η όρεξη, τώρα όχι μόνο ζητείται η προσωρινή αυτή κατάχωση να γίνει μόνιμη, αλλά να επεκταθεί και στο υπόλοιπο ανασκαμμένο κομμάτι. Ο λόγος; Η άρνηση ενός (!) ιδιώτη να παραχωρήσει μικρό τμήμα της ιδιοκτησίας του, προκειμένου να γίνει η παράκαμψη που όριζε το ΥΠΠΟ.

Τώρα, πως γίνεται ένας ιδιώτης να εμποδίζει ανενόχλητος την κατασκευή ενός έργου που προβάλλεται ως έργο ζωής για την Τήνο, και μάλιστα με τίμημα την καταστροφή ενός σημαντικού καταλοίπου της πολιτιστικής κληρονομιάς, που, φυσικά, δεν είναι μόνο Τηνιακή; Το θλιβερό για τα πολιτιστικά μας πράγματα είναι ότι το αίτημα αυτό δεν προέρχεται μόνο από τις 'αρχές του τόπου', που στο κάτω κάτω ως πολιτικά πρόσωπα επιδιώκουν την ικανοποίηση κάποιων ψηφοφόρων, αλλά και από το Πανελλήνιο Ιερό Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας, το οποίο είναι κατ' εξοχήν ταγμένο στην προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κι έχει δώσει μέχρι σήμερα αξιόλογα δείγματα δραστηριότητας στον τομέα αυτόν.